

Радни материјал 10: Подучавање кроз сарадњу и повратне информације од колега наставника

Без сумње, планирање часова ЕДЦ/ХРЕ у сарадњи са колегом наставником, може бити корисно средство за узајамну размену информација и координацију, као и за унапређивање наставе, укључујући и вредновање ефикасности таквог процеса.⁴³ Планирање кроз сарадњу се може ограничити искључиво на припремање часа (као што је пракса у већини земаља) или може прерасти у заједничко подучавање одређене лекције (путем тимског подучавања). Институције за обуку наставника у многим земљама Европе још увек не дају велики значај подстицању планирања часова и наставе кроз сарадњу. Култура отварања врата према другима је процес који захтева дужи период развоја.

Остаје и даље занимљив феномен да многи наставници нерадо уско сарађују са својим колегама.⁴⁴ Да ли је узрок тога недостатак добрих примера у пракси? Или можда страх наставника да ће још више времена морати да проводе у школи? Или се разлог налази у чињеници да се наставници плаше негативних оцена од стране својих колега?

Као један од облика планирања и подучавања кроз сарадњу, хоспитовање групе колега на настави ЕДЦ/ХРЕ би могло бити решење за уштеду драгоценог времена. Следећи предлог може послужити као смерница:⁴⁵

Величина групе: Три наставника посећују једни друге два пута у сваком полугодишту (сваки наставник прима две посете и иде у четири – у посете увек иду два наставника заједно).

Организација: Наставници заједно планирају хоспитовања у складу са постојећим распоредом на децентрализован начин.

Координатор: Једна особа из тима преузима улогу координатора и не губи из вида број предвиђених посета, али не заузима став о садржају питања везаних за наставу.

Састављање групе: Састав групе може почивати на пријатељству или симпатијама. То осигурава минимум поверења.

Фокус: Наставници хоспитују на часовима ЕДЦ/ХРЕ својих колега. Није важно које предмете предају (или су раније предавали). Садржај/тема је од другоразредног значаја. Фокус лежи на посматрању педагошко-дидактичко-методичких елемената.

Питања која чине централну тачку оваквих хоспитовања могу настати на основу различитих интереса и потреба: а) наставник жели да добије повратне информације о одређеном питању, б) одабрана је или већ уведена нова метода/активност и потребно ју је вредновати, в) потребно је тестирати и вредновати педагошке принципе (на пример, формулисане у школском програму или профили).

Посматрање рада колега у настави ЕДЦ/ХРЕ позитивно ће допринети анализи сопственог начина подучавања тог предмета. Оно не служи само као инструмент постављања дијагнозе, већ и као инструмент унапређивања сопственог стила, приступа и метода.

⁴³ Helmke A. (2003), "Unterrichtsevaluation: Verfahren und Instrumente", *Schulmanagement*, 1, 8-11.

⁴⁴ *Ibid.*

⁴⁵ Klippert H. (2000), *Pädagogische Schulentwicklung. Planungs- und Arbeitshilfen zur Förderung einer neuen Lernkultur*, Beltz, Weinheim.

Елемент повратних информација колега наставника и заједничког посматрања и анализе часова додаје се планирању подучавања кроз сарадњу из више разлога:⁴⁶

- Много ефикасније се учи како подучавати кроз стварну, свакодневну наставу, него заједничким разматрањем/анализирањем или кроз хипотетички модел стварне, али не и спроведене наставе.
- Постоје многи детаљи који се не могу лако објаснити самим разговором о одређеном часу као што су радне рутине, говор тела, мимика, понашање у комуникацији, итд.
- Промена перспективе и посматрање часа са дистанце пружа бољи увид у сопствено подучавање.
- Посматрање часа растеређује наставника од активног рада. Тако је могуће уочити више детаља и добити више простора за анализирање.
- Са сваког часа који је посматрао, наставник може да усвоји велики број сугестија за сопствено подучавање. Разноврсност стилова подучавања може бити занимљив извор импулса које наставник, после завршеног приправничког стажа, више не добија у свакодневном раду.
- Посматрање наставе и сви елементи планирања и анализирања обухватају дискусију о дидактичким и методичким питањима и саставни су део развоја школе чије је полазиште на нивоу наставника.

⁴⁶ Leuders T. (2001), *Qualität im Mathematikunterricht der Sekundarstufe I und II*, Cornelsen, Berlin